

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Håvard Rød, 5557 2143

Vår dato
04.02.2015
Dykkar dato
16.01.2015

Vår referanse
2015/860 331.1
Dykkar referanse

Lindås kommune,
Kvernhusmyrane 20,
5914 Isdalstø

LINDÅS KOMMUNE - BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN

Fylkesmannen har motteke særutskrift av kommunestyresak om budsjett for 2015 og økonomiplan, vedteke i kommunestyremøte 11. desember 2014.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning etter kommunelova § 60.

Etter § 15 i forskrifter om årsbudsjettet skal årsbudsjettet, slik det er vedteke av kommunestyret, liggja føre som eige dokument innan 15. januar. Økonomiske oversyn må vera utarbeidd innan 1. mars i budsjettåret.

Etter kommunelova § 45 tredje punkt skal innstillinga til årsbudsjett ha vore lagt ut til offentleg gjennomsyn i minst 14 dagar før handsaming i kommunestyret.

Det er lagt opp til reduksjon i skatteøyret for kommunane frå 11,4 prosent i 2014 til 11,35 prosent i 2015.

Frie inntekter

Kommunen har budsjettert med kr. 382.495.000,- i skatt på eige og inntekt for 2015.

I 2014 var det ein samla skatteauke for kommunane i landet på 1,9 prosent. Det er no rekna med ein skatteauke for kommunane frå 2014 til 2015 med 5,6 prosent.

Kommunen sitt skattenivå i 2014 var 97,2 prosent av landsgjennomsnittet.

I rammeoverføring til kommunane er det symmetrisk inntektsutjamning. Kommunar med skattenivå over landsgjennomsnittet får eit trekk i 2015 tilsvarande 60 prosent av differansen mellom eige skattenivå og landsgjennomsnittet.

Kommunar med skattenivå under landsgjennomsnittet får kompensasjon i 2015 tilsvarande 60 prosent av differansen mellom landsgjennomsnittet og eige skattenivå. Kommunar med skattenivå under 90 prosent av landsgjennomsnittet får også tilleggskompensasjon tilsvarande 35 prosent av differansen mellom 90 prosent av landsgjennomsnittet og eige skattenivå.

Kommunen sine frie inntekter består av ordinær skatt og statleg rammeoverføring, medrekna inntektsutjamning. Sum frie inntekter er budsjettert til kr. 757,1 mill.

Inntektsprognosen for 2015 er no oppdatert med førebelse innbyggjartal pr. 01.01.2015 og innkomen skatt i 2014. Grunnlaget for inntektsutjamninga vil vere innbyggjartal pr. 01.01.2015. For innbyggjartilskot og utgiftsutjamninga med aldersfordeling er grunnlaget innbyggjartal pr. 01.07.2014.

Dei budsjetterte frie inntektene er ikkje for høge samanlikna med den siste inntektsprognosen.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med om lag kr. 163,1 mill. i eigedomsskatt for 2015.

Eigedomsskatten for 2015 er sju promille på verk og bruk. Innkomen eigedomsskatt i 2014 var også kr. 163,1 mill.

I økonomiplanperioden er det til og med 2017 lagt til grunn ein årleg reduksjon i realverdien av eigedomsskatteinntektene som følge av den generelle prisveksten. I 2018 er det lagt til grunn at realverdien av eigedomsskatteinntektene vil kome opp igjen på same nivå som i 2015 som følge av ny hovudtaksering.

Generelle statstilskot

Det er inntektsført andre generelle statstilskot med kr.16,7 mill. Det består av introduksjonstilskot for flyktningar (kr. 11,0 mill.), kompensasjonstilskot for Handlingsplanen for eldre og rentekompensasjon for skulebygg (til saman kr. 5,0 mill.) og kompensasjonstilskot for renter og avdrag etter Reform 97 (kr. 0,7 mill.).

Utbytte

I driftsbudsjettet er det innarbeidd eit halvert utbytte frå BKK samanlikna med nivået i 2013 og 2014. Det er gjort på bakgrunn av signal frå BKK om halvering av utbytte etter 2014. Det er innarbeidd utbytte frå BKK i budsjettet med kr. 7,8 mill. (1,95 prosent av kr. 400 mill.).

Løns- og prisauke

Prisindikatoren for kommunesektoren for 2015 er i vedteke statsbudsjett 3,0 prosent. Prisindikatoren består av pårekna lønsvekst 3,3 prosent og pårekna prisvekst på varer og tenester med 2,5 prosent.

Avdrag

I økonomireglane er det gitt minimumskrav for storleiken på årlege avdrag. Etter kommunelova § 50 sjuande ledd kan attståande løpetid for kommunen si samla gjeldsbyrde ikkje overstiga den vegde levetida for kommunen sine anleggsmidlar ved det siste årsskiftet.

Kommunelova set eit minstekrav til totale låneavdrag for kommunen. Ein hovudregel vil vere at årlege låneavdrag som eit minimum må utgjere om lag 3 ½ - 4 prosent av lånegjelda (når formidlingslån og avdrag på slike lån ikkje er rekna med). Fylkesmannen tilrår kommunane at dei ordinære avdraga minst er på dette nivået.

Det er budsjettert med kr. 35.955.000,- i ordinære avdrag (utanom avdrag på formidlingslån).

Dei ordinære avdraga i budsjettet utgjer i underkant av 4,0 prosent av netto lånegjeld ved utgangen av 2014 (formidlingslån ikkje medrekna). Budsjetterte avdrag oppfyller det tilrådde minstenivået.

Driftsresultat

Kommunelova § 46 punkt 6 legg til grunn at det blir budsjettert med eit driftsresultat som minst er tilstrekkeleg til å dekkja renter, ordinære avdrag og nødvendige avsetjingar (inkl. inndekning av underskot).

Paragraf 3 i forskriftene om årsrekneskapen presiserer nærare det driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen skal omfatta. Som hovudregel må til dømes ei inntekt og innbetaling som ikkje er ordinær bli ført i investeringsrekneskapen.

Netto driftsoverskot i budsjettet er om lag kr. 34,8 mill. Det er i hovudsak budsjettert til avsetjing disposisjonsfond (kr. 31,7 mill.), som er sett av særskilt for omtvista eigedomsskatt.

Kommunane er i tidlegare år tilrådd å ha eit netto driftsoverskot i prosent av driftsinntektene på minst tre prosent, basert på prinsippet om formuebevaring. Momskompensasjon frå investeringar har til og med 2013 vore inntektsført i driftsrekneskapen. Frå og med 2014 blir momskompensasjonen frå investeringar i staden inntektsført direkte i investeringsrekneskapen.

På denne bakgrunn har Det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi i sin rapport frå november 2014 redusert det tilrådde nivået for netto driftsoverskot, i prosent av driftsinntektene, frå tre prosent til $1\frac{3}{4}$ prosent for kommunane generelt (for fylkeskommunane er det tilrådd eit høgare nivå som følgje av ansvar for tidlegare riksveggar).

Tilrådinga er no knytt til kommunekonsern og ikkje som tidlegare til kommunekasse.

Nivået på $1\frac{3}{4}$ prosent for netto driftsoverskot er eit tilrådd minstenivå frå utvalet. Fylkesmannen si vurdering er at ei målsetjing om eit høgare netto driftsoverskot enn $1\frac{3}{4}$ prosent vil vere positivt med sikte på å kunne handtere svingingar i inntektene og for å ha stabilitet i tenestene. Vi ser det som føremålstenleg at kommunane har eit høgare netto driftsoverskot enn $1\frac{3}{4}$ prosent av driftsinntektene for å ha buffer til å møta økonomiske utfordringar.

Netto driftsoverskot i budsjettet, kr. 34,8 mill., må bli vurdert som lågt når vi ser det i samanheng med dei høge eigedomsskatteinntektene. Ein svært stor del av eigedomsskatteinntektene blir nytta i den ordinære drifta av kommunen.

Det er viktig at kommunen aukar netto driftsoverskot i økonomiplanperioden. Netto driftsoverskot bør i første omgang nyttast til avsetjing disposisjonsfond. Når dette er blitt tilstrekkeleg stort, bør netto driftsoverskot nyttast til driftsfinansiering av investeringane slik at låneopptaka kan bli reduserte. Det er viktig fordi dei økonomiske rammevilkåra kan bli vanskelegare for kommunen over tid, særleg knytte til uvisse i samband med framtidig eigedomsskatt og rentenivå.

Kommunen må ha ein større driftsreserve og unngå for høg gjeld slik at han kan møta dei økonomiske utfordringane.

Investering, lånegjeld og kapitalutgifter

I 2015 er det planlagt brutto investeringar for til saman kr. 191,0 mill. Dei største investeringane er i skulebygg, idrettsanlegg, Ostertun omsorgssenter, samt i utbygging av infrastruktur for vatn, avlaup og veg.

I tillegg kjem låneopptak til vidareutlån med kr. 30,0 mill.

Investeringane er planlagt finansierte med ordinært låneopptak (kr. 84,4 mill.), gebyr-finansierte låneopptak (kr.49,4 mill.), momskompensasjon, sal av tomt og statleg investeringstilskot.

Det generelle gjeldsnivået for kommunane i landet har auka vesentleg, og nivået må bli vurdert som høgt. Kommunane samla i fylket utanom Bergen har eit gjeldsnivå som ligg noko høgare enn landsgjennomsnittet. Landsgjennomsnittet (kommunekasse - ikkje konsern) si lånegjeld ved utgangen av 2013 var kr. 60.995,-.

Kommunen si netto lånegjeld (utanom formidlingslån) ved utgangen av 2014 er rekna til om lag kr. 909 mill., eller kr. 60.348,- pr. innbyggjar. På grunnlag av budsjettet for 2015 er det rekna med at netto lånegjeld kjem til å auka til om lag kr. 1005 ½ mill. ved utgangen av 2015, eller kr. 65.424,- pr. innbyggjar.

I økonomiplanen til og med 2018 er det lagt opp til store investeringar og stor gjeldsauke i planperioden. Gjeldsauken gjer kommunen sårbar for ei forverring i dei økonomiske rammevilkåra, i første rekkje knytte til eigedomsskatt og rentenivå. Det er difor viktig at den høge veksten i lånegjelda stoppar opp og ikkje blir vidareført. Kommunen må i større grad nytta eigedomsskatteinntektene til investeringar, slik at låneopptaka kan bli reduserte. Større grad av driftsfinansiering av investeringane vil vere nødvendig.

Oppsummering

Netto driftsoverskot i budsjettet, kr. 34,8 mill., må bli vurdert som lågt når vi ser det i samanheng med dei høge eigedomsskatteinntektene. Ein svært stor del av eigedomsskatteinntektene blir nytta i den ordinære drifta av kommunen.

Det er viktig at kommunen aukar netto driftsoverskot i økonomiplanperioden. Netto driftsoverskot bør nyttast til avsetjing disposisjonsfond og til driftsfinansiering av investeringane, slik at låneopptaka kan bli reduserte. Det er viktig fordi dei økonomiske rammevilkåra kan bli vanskelige for kommunen over tid, særleg knytte til uvisse i samband med framtidig eigedomsskatt og rentenivå.

Kommunen må ha ein større driftsreserve og unngå for høg gjeld slik at han kan møte dei økonomiske utfordringane.

Med helsing

Lars Sponheim

Rune Fjeld
ass. fylkesmann

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Gjenpart:

Deloitte, Postboks 89, 5902 Isdalstø
Sekretariatsleiar for Nordhordland revisjonsdistrikt, Postboks 16, 5902 Isdalstø